

Stanovisko Krajského expertního týmu (dále KET) SK pro školství k navrhované optimalizaci středních škol

Jako krajský expertní tým Pirátské strany podporujeme optimalizaci škol, tato optimalizace ale musí být založená na reálných datech, měla by zachovat volbu pro studenty a vést ke zkvalitnění výuky obecně. Nepodporujeme však, kvůli níže zmíněným argumentům, uzavření Gymnázia Pod Svatou Horou v Příbrami, protože odporují premise výše.

Růst zájmu o gymnaziální vzdělávání je trend, který je dlouhodobý. Pokud chceme podpořit odborné školství, je dobré držet v rozumné míře zvyšování kapacit gymnázií. Je příliš radikální kapacity gymnázií snižovat a jít proti dlouhodobému trendu.

Zároveň je trendem vznik a rozšiřování soukromých gymnázií, a není vhodné se zbavovat gymnázií zřizovaných krajem. Nechat do tohoto segmentu ještě více vstupovat soukromé podnikatele odborným školám nepomůže a v důsledku tím zvýšíme sociální nerovnost.

Výsledky u maturit nemohou být hlavním kritériem měření kvality školy. Je zde řada jiných aspektů, kvalita výuky, inovace, práce učitelů, práce žáků/studentů, autoevaluace škol, atd. Další problém spočívá v tom, že krajský úřad poskytl souhrnné údaje z maturit. Pokud chceme jasné srovnání, pak by bylo lepší použít zdroje od CERMAT - státní maturitní zkoušky (SMZ). Ty dělají všichni stejné a dá se mezi gymnaziálními studenty brát jako srovnávací. CERMAT ukazuje, **že gymnázia v Příbrami své žáky na SMZ připravila nad průměrem kraje**. To, proč je u ČSÚ evidována větší neúspěšnost, může být (či velmi pravděpodobně je) způsobeno vyšší náročností školní maturitní zkoušky v Příbrami, a to v profilové části, kterou si každá škola nastavuje sama.

Cesta není snižovat kapacitu gymnaziálních míst k naplnění odborných škol. Nepovede to k zvýšení kvality na odborných školách. Povede to k rozevírání sociálních nůžek v příbramské společnosti a vyvážení potenciálu studentů do Prahy. (Jsme toho názoru, že část studentů z bohatších rodin začne dojíždět do Prahy, zde vytvoří nové vztahy a pravděpodobněji se do Příbrami nevrátí). Příbramský okres je, stejně jako Kladno, považován za sociálně slabší lokalitu. Je tu nejvyšší nezaměstnanost v kraji. Statisticky je potvrzeno, že absolventi gymnázií patří mezi tu skupinu lidí, kde je nejnižší nezaměstnanost.

Pirátská vize je, aby Česko nebylo jen montovnou, ale mozkovnou. Rušením gymnázia se nezvýší kvalita ostatních škol, naopak to bude mít negativní dopady na studenty, kteří by o studium na gymnáziu měli zájem, jsou studijní typy a chtějí se vzdělávat. Ne všem

studentům vyhovuje vysoce konkurenční prostředí, kde je kladen hlavní důraz na výkon. Potřebují jiné prostředí a přístup. To ale neznamená, že jsou méně chytré a schopné. Prospívá jim individuálnější přístup.

Trend v Praze je navyšovat gymnazijní třídy (provádí náš Pirát - Vít Šimral), kdy v současné době vznikají tyto třídy při odborných školách. Navýšení se počítá s nástupem silnějších ročníků.

<https://nasregion.cz/stredocesky-kraj/kapacity-gymnazii-v-praze-by-se-mely-rozsirit-o-tisice-mist/>

Důvodem zvýšení počtu míst na pražských gymnáziích je mimo jiné předpokládaný demografický vývoj. V následujících letech Praha očekává příchod silných populačních ročníků na střední školy, uvedl již dříve radní Vít Šimral (Piráti). Rozšíření čtyřletého gymnaziálního studia se dotkne nejen stávajících gymnázií, ale i středních škol, kde dosud gymnaziální příprava nebyla. Magistrát chce nové třídy umístit i do středních odborných škol, aby mohl využít tamní učitele. Radní Šimral ČTK již dříve řekl, že míchání oborů může napomoci k většímu rozhledu studentů.

(zdroj:

<https://nasregion.cz/stredocesky-kraj/kapacity-gymnazii-v-praze-by-se-mely-rozsirit-o-tisice-mist/>)

SČK v době narůstající populační křivky půjde opačným směrem.

Situace ve SČK je podobná. Lidé z Prahy se stále stěhují na Mníšek a Dobříš (vnitřní prstenec kolem Prahy), poslední dobou i do Příbrami, kde je bydlení pro mladé rodiny dostupnější. V Mníšku není SŠ, v Dobříši je jedno gymnázium.

V polovině 90. let minulého století se tato situace změnila a **Středočeský kraj se stal regionem s největšími nárůsty v počtu obyvatel a krajem s nejmladším obyvatelstvem ze všech krajů republiky**. Příčinou toho byl proces suburbanizace, kdy začalo docházet ke stěhování obyvatel z Prahy do jejího zázemí.

(zdroj: http://rodinyvkrajich.mpsv.cz/images/Návrhy_koncepc%C3%AD_SCK.pdf,

Str. 7)

Úvod

Optimalizace, kde je malý počet žáků a není zájem o obory, je pro nás v pořádku.

V dokumentu o optimalizaci bylo v prvním kole zahrnuto deset škol, tento počet byl následně snížen na šest a pak na čtyři. **Výbor dostal do ruky konečnou verzi bez možnosti diskuze.**

Ze čtyř škol určených k optimalizaci v první vlně nemáme problém s třemi z nich, zde je odůvodnění jasné (viz příloha). Školy mají malý počet žáků, o nabízené obory je malý zájem, školy jsou naplněné od 30 %- 45 %. Dává to i ekonomický smysl. Prostředky mohou být investovány do školy, se kterou se budou slučovat.

Nesouhlasíme se sloučením gymnázií v Příbrami (viz níže).

Nechápeme, proč bylo vyjmuto Gymnázium Čelákovice - je zde nízká naplněnost (viz. příloha), devět minut od školy je jiné gymnázium, kde ještě nějaká kapacita je.

Hodnoticí kritéria vytvořená úředníky

Za základní hodnoticí kritéria lze považovat:

- a) Počet škol na jednotku obyvatele (kapacita, dostupnost, koncepce)
- b) Počet žáků ve škole (naplněnost, ekonomika)
- c) Vzdělávací nabídka škol (ekonomika, dostupnost, uplatnění)
- d) Kvalita vzdělávání
- e) Technický stav budov a vybavení (nákladnost, efektivita, hospodárnost, prostředí)
- f) Výsledky činnosti kontrolních orgánů (ČŠI)
- g) Absolventi škol a potřeby trhu práce

Jak si Gymnázium pod Svatou Horou stojí dle těchto kritérií:

BOD A) Dle údajů kraje je v Příbramském okrese nejvyšší počet studentů gymnázií na 10 tisíc obyvatel (177/10000). Nicméně, toto číslo je dle nás zkreslené, protože okres je hodinu cesty vzdálený od Prahy. Tudíž studenti tam moc nedojíždějí, na rozdíl od obcí na severní straně kraje. Zde studenti ve větší míře dojíždí do gymnázií v Praze, případně v nedalekých okresech. Vliv Prahy je zmíněn i v plánu optimalizace, který jsme získali od radního Váchy. Vliv Prahy je zde omezen jen na nejbližších okresy "předměstí Prahy". S tím ale úplně nesouhlasíme. S dobou dojíždění má pouze snižující se efekt. Čím rychleji v

Praze, tím více studentů si Prahu pro studium vybere.

Mníšek pod Brdy nemá vlastní SŠ a každým rokem víc a víc studentů dojíždí na dobříšské gymnázium (více než cca 50 % 8leté gymnázium, cca 30 % na 4leté, potvrdil ředitel školy) . Zároveň je to vcelku rychle se rozvíjející oblast, kam se stěhují lidé, kteří nemají na bydlení v Praze. V posledních pár letech dojíždí studenti z Mníšku i do Příbrami.

(aktualizace: ukázalo se, že úřad špatně počítal a počet studentů na 10000 obyvatel revidoval, 153/10000 obyvatel)

BOD B)

- Škola je naplněná na cca 90 % (cca 274, kapacita školy je 300 studentů).
- Průměr studentů na třídu je 27,4.

https://www.gshpb.cz/wp-content/uploads/2020/10/Vyrocní_zpráva_o_cinnosti_skoly_2019_2020.pdf

BOD C a F)

- Škola nabízí vzdělávací program, živé jazyky, které jiné gymnázium v této šíři nenabízí. (Rozvíjí výuku předmětů metodou CLIL). V 3. a 4., 5. a 6. ročníku si volí předměty vyučované v ANJ - např. zeměpis, biologie, ZSV.
- Má jediné šestileté gymnázium ve SČK.
- Rodinné prostředí, individuálnější přístup k žákům.
- Studenti i učitelé jsou zapojeni do mezinárodních vzdělávacích projektů.
- V inspekční zprávě z roku 2017 se píše, že by škola měla víc zapojit další učitele do výuky CLIL.

Inspekční zpráva je ale již neaktuální vzhledem ke skutečnosti, že škola zapracovala na výtce. Má nové vedení. A pracuje na zkvalitnění a zapojení více učitelů do CLIL, pomocí grantových projektů Erasmus K1 (2017-2019 a 2019-2020).
<https://www.gshpb.cz/uvodni-stranka/projekty-a-granty/projekt-erasmus-2017-2019/>
(<https://www.gshpb.cz/uvodni-stranka/projekty-a-granty/projekt-erasmus-2019-2020/>)

BOD D) Kvalita

- 100 studentů prospělo s vyznamenáním
172 prospělo
1 neprospěl (u opravných zkoušek uspěl)

- Ve výsledcích u maturit jsou nad průměrem kraje (Cermat).
Rok 2020 všichni prospěli v ANJ (všechny části), ČJ (neprospěl 1 student-didaktický test, u opravné zkoušky uspěl)
(Cermat - <https://vysledky.cermat.cz/data/Default.aspx>)
Nelze porovnávat zkoušku z profilové části maturity, protože zde si každá škola stanoví kritéria sama.
- Při nižším vstupním skóre u přijímacích zkoušek je dobře vidět, že všichni studenti u maturity uspějí. (U odborných škol ve městě Příbram, je řada z těch, kdy úspěšnost u maturit je vyšší, a kde studenti neuspějí u maturit i na druhý pokus).
- Studenti školy se pravidelně zúčastňují olympiád a soutěží (jazyky, biologie, matematika, apod.)
https://www.gshpb.cz/wp-content/uploads/2020/10/Vyrocní_zpráva_o_cinnosti_skoly_2019_2020.pdf

BOD E)

- Škola je v nájmu v části samostatného pavilonu, který je součástí komplexu ZŠ. Škola má standardní vybavení. Nemají vlastní tělocvičnu, pronajímají si od Waldorfské školy. Nájem činí cca 1,5 mil. ročně. Prostředí je pěkné. V blízkosti je ZŠ a 3 MŠ, park a venkovní sportovní hřiště přes ulici. Sportovní hřiště patří městu, ale je školám k dispozici.
- V minulosti zde byla vyměněna okna, opravená střecha. Škola má projektory a ICT vybavení. Využívá školní jídelnu 1. ZŠ, kde je dostatečná kapacita.

BOD G)

- Většina absolventů studuje na VŠ (práva, ekonomie, lékařství, učitelé i technické obory, někteří podnikají či pracují jako úředníci, některé informace máme od samotných studentů). Podle školní zprávy není nikdo nezaměstnaný.

Dodatečně

GSHPB je spádová škola pro širší okolí, studenti dojíždějí do školy z Plzeňského a Jihočeského kraje i z Prahy. Na školu začínají dojíždět i studenti z Mníšku, kde není žádná SŠ. (Škola vychází vstříc některým sportovcům v individuálním vzdělávacím plánu). Na škole studují 4 studenti z Kamýku nad Vltavou, na čtyřletém 2 a na šestiletém 2 (4. A 5. ročník).

Charakteristika Příbram a Příbramský okresu

Příbramsko je rozlohou největší okres ve SČK.

V okrese je **14 SŠ**, z toho 4 gymnázia (2 Příbram, 1 Sedlčany, 1 Dobříš). Okresy v kraji mají v průměru 2-5 gymnázií (tabulka z Kraje).

Počet studentů SŠ: 4548 studentů

Okres Příbram má cca **115 tisíc obyvatel** (2020).

Pracovní příležitosti: Největší zaměstnavatel je krajská nemocnice, školství, město, pár zahraničních firem (montovny, pár lidí ve vedení, projektanti), větší česká firma RAVAK (vyrábí vany), menší české firmy (výroba, jedna firma na IT) a místní drobní podnikatelé, OSVČ, (služby, oblečení, apod.). Je zde nejvyšší nezaměstnanost v kraji. Mnoho lidí dojíždí za prací do Prahy. (Pravidelný autobusový spoj)

Mzdy jsou v průměru nejhorší ve SČK.

Proč jsme proti sloučení gymnázií v Příbrami (respektive snížení kapacit míst na gymnáziích).

- V následujících letech je **předpokládán nárůst dětí**, které budou přecházet na SŠ. Rušením gymnázií omezujeme jejich volbu vzdělání.
- Narůstá počet obyvatel, a to hlavně na Mníšecku.
- Zrušením dvou tříd se **zásadně sníží kapacity reálných možností dětí studovat na gymnáziu. Sníží se tak jejich možnost volby vzdělávání (je to nezdravé sociální inženýrství).**
- Jižní část kraje má méně gymnázií než severní oblouk, kde je i kratší vzdálenost k Praze, a tudíž řada studentů má lepší možnost dojíždět do škol tam.
- Snížení kapacit gymnázií povede k tomu, že studenti budou ve větší míře jezdit do škol na Dobříš, ale i do Prahy.
- Nedomníváme se, že většina studentů přejde na učební obory, odborné školy či lycea. Počet studentů v těchto institucích se zásadně nezvýší. Pokud ano, budou to

studenti z ekonomicky slabších rodin. Ekonomicky silnější rodiny, se budou snažit, aby děti šly na jiná gymnázia, a to hlavně v Praze, kde se kapacity gymnázií navyšují.

- **Uzavřením funkčního a kvalitního gymnázia se nezvýší kvalita výuky v jiných školách.**
- **Nedává smysl rušit funkční, stabilizovaný a zavedený pedagogický sbor, aby se naplnila jiná škola.**
- Trend a poptávka je, aby se zvyšovalo vzdělání dětí. Dlouhodobý trend v ČR je poptávka po gymnaziálním vzdělání. Široce pojaté všeobecné vzdělávání umožňuje pozdější uvědomělou volbu dalšího vzdělávání. ČŠI dlouhodobě upozorňuje na brzký výběr kariéry (oboru studia), v rámci ČR je to někde kolem 17. roku života. Ve vyspělých zemích až kolem 22 let!
- Všeobecné vzdělání s maturitou je přidaná hodnota.
- O některé učební obory není zájem. Není správné nutit děti studovat obory, které nechtějí. Dlouhodobý Pirátský program Vize 2030 říká, že “chceme pro děti možnost volby”. Zde ji části dětí bereme.
- Argumentace, že nemáme dost šikovných zedníků a řemeslníků, je chabá. Uzavíráním škol nedonutíme děti na tyto školy jít.
- Kapacita Gymnázia Legionářů je nedostatečná (720 míst). Nevejdou se sem všichni studenti (jídelna, tělocvična). Současný návrh je takový, že část studentů by zůstala v budově GSHPB a část by přešla na Gymnázium Legionářů. Myslíme si, že toto je velmi nešťastné řešení. Počet studentů v GSHPB bude postupně ubývat, jak se zajistí volitelné předměty.

PŘÍLOHY

PŘÍLOHA 1 - GYMNÁZIA NA PŘÍBRAMSKU

GYMNÁZIUM DOBŘÍŠ

Naplněnost 95,6 %.

Dojíždějících žáků je o něco více než polovina. Většina z nich cestuje z okolních obcí a **zejména z Mníšecka**, 3 žáci mají trvalé bydliště mimo Středočeský kraj (v Praze).

Na Mníšku je veliká ZŠ (více než 850 žáků). Ve městě není SŠ, nejbližší je v Praze a na Dobříši. Studenti začínají dojíždět i do Příbrami. Cesta cca 40minut (bus).

Zdroj: <https://www.gymkc.cz/files/20-vyrocní-zprava.pdf>

GYMNÁZIUM SEDLČANY

Naplněnost: necelých 80 % (394/490 studentů).

Studenti dojíždí z Kamýka nad Vltavou, Krásné Hory, Kosové Hor, Petrovic, atd.

Škola má gymnázium a obchodní akademii, která má ale nedostatek studentů (viz tabulka níže). Údajně v prvním ročníku je pouhých 8 studentů.

Tato větev konkuruje OA v Příbrami, obě školy jsou naplněné na 50 %.

Proč neoptimalizovat zde, zrušit OA, kde je málo studentů, naplnit tak gymnázium, které by mohlo nabízet ekonomickou specializaci (formou lycea).

Škola nemá na svých webových stránkách výroční zprávu za rok 2019/2020.

Zdroj: http://www.goasedlcany.cz/storage/vyrocní_zprava_2018_2019_bez_foto.pdf

GYMNÁZIUM PŘÍBRAM

Nejstarší Gymnázium v kraji. Gymnázium je kvalitní, ale je zde snaha ze strany vedení prosazovat školu jako elitářskou instituci. Je kladen velký důraz na výkon, což někteří studenti nezvládají.

(V posledních 3 letech 5 sebevražd, tím neříkáme, že to je primární vina školy, ale jev, který nemá obdoby jinde).

Škola nabídka volitelných seminářů a předmětů (až 7 hodin matematiky v 3. a 4. ročníku). Žádná jiná škola v okrese to nemá.

Kapacita školy je uváděná 1000 míst, což je ale tabulkové číslo, reálně je naplněná na víc než 95 %. Kapacita je tak 720 míst, což je na hraně. Počet studentů: 605

Jídelna má kapacitu 600 míst (je naplněná).

Rivalita mezi gymnázii

GSHPB a GP jsou dvě odlišné instituce. Obě mají v Příbrami své místo. Rivalita byla dříve mezi řediteli a některými studenty. Současní ředitelé spolu vycházejí a respektují (tolerují) se. Styl, atmosféra a zaměření každé školy je odlišné. Protože se na GP pravidelně studentům vštěpuje, že jsou elita Příbrami (rodiče mohou potvrdit), tak se u některých studentů stává, že jsou o tom pak přesvědčeni. Je to u víceletých gymnázií často pozorovatelný jev, část veřejnosti je o tom neustále přesvědčena. U víceletých gymnázií platí (studie ČŠI, ale i další studie, k nahlédnutí v knihovně KET), že pomáhají rozevírat sociální nůžky kvůli jednotné přijímací zkoušce (JPZ). Rodiče, kteří mají prostředky na přípravné kurzy, je dětem zaplatí. JPZ je pro přípravné kurzy jednodušší na uchopení. Díky tomu je na víceletých gymnáziích často nával dětí z podporujícího sociálního prostředí. Nadání ani inteligence nehrají tolik roli a víceletá gymnázia opravdu nejsou výběrové školy.

Přílohy

Školy určené k optimalizaci (data jsou z ČŠI nebo z poslední výroční zprávy)

Rakovník - škola je naplněná na 30 % od roku 2011 se počet žáků nemění.

6 tříd má celkem 65 žáků

Vzdálená forma 22 žáků

13 pedagogů

Na stránkách není výroční zpráva

ČŠI - Česká školní inspekce

U studentů je vysoká absence.

Chybí odborná kvalifikace některých učitelů.

Nižší úspěšnost u maturit.

(Zdroj, ČŠI a výroční zpráva školy)

KOLÍN - Liblice

Web design a informatika, Ekonomie a podnikání

ČŠI - 14 pedagogů (1 nemá odbornou kvalifikaci)

Naplněnost: 45%

124 žáků, kapacita 250

Dostupnost: Kolín 25 minut, Praha 33 km

3. Praha-západ (Středokluky)

Výroční zpráva: <https://www.sos-stredokluky.cz/wp-content/uploads/2021/01/20210119095811.pdf>

Zahradník, zemědělec, veřejnoprávní obor, podnikání, ekonomika

Kapacita: 463

Skutečný počet žáků: 81 celkem (!!), malá naplněnost tříd.

Vyšší neúspěch u maturitních zkoušek. (ukázka z výroční zprávy)

Výroční zpráva za školní rok 2019/2020
SOŠ a SOU Stanislava Kubra Středokluky, příspěvková organizace
Školská 105

II. Počet tříd a žáků SŠ (bez VOŠ) v OFV¹ – podle oborů vzdělání (k 30. 9. 2019)

Kód a název oboru	Forma vzdělávání ²	Počet žáků	Počet tříd	Průměrný počet žáků/tř.
Obory vzdělání poskytující střední vzdělání s maturitní zkouškou				
68-43-M/01 Veřejnosprávní činnost	DK	11	2	5,5
64-41-L/51 Podnikání	DK	5	1	5
78-42-M/06 Kombinované lyceum	DK	0	0	0
Celkem		16	3	5,3

DK – dálková forma vzdělávání

II. Výsledky maturitních zkoušek, absolutorií, závěrečných zkoušek (bez opravných zkoušek)

Kód a název oboru	Žáci/studenti konající zkoušky celkem	Prospěli s vyznamenáním	Prospěli	Neprospěli
Maturitní zkouška:				
68-43-M/01 Veřejnosprávní činnost	11	0	3	8
68-43-M/01 Veřejnosprávní činnost - OFV	8	0	3	5
63-41-M/01 Ekonomika a podnikání	1	0	1	0
64-41-L/51 Podnikání - OFV	5	0	2	3
Celkem	25	0	9	16
Závěrečná zkouška (s výučním listem):				
41-51-H/01 Zemědělec - farmář	5	0	5	0
41-52-H/01 Zahradník	5	1	4	0
Celkem	10	1	9	0

ŠKOLY VYJMUTÉ ZE SEZNAMU PRO OPTIMALIZACI

GYMNÁZIUM ČELÁKOVICE

Čelákovice se mělo sloučit s Gymnáziem J. S. Machara, Brandýs nad Labem, Stará Boleslav (vzdálenost cca 9km).

Čelákovice (12 tisíc obyvatel)

3 ZŠ a 3 SŠ (gymnázium a 2x odborná škola)

Nejvyšší povolený počet žáků a naplněnost (k 30. 9. 2019)

Povolený počet žáků: 400

Počet žáků (první pololetí 2020) - 158

Naplněnost cca 35 %

Počet studentů na třídu: 13,7

32 pedagogických pracovníků (!) 23 interních/13 externích

Informace z výroční zprávy

(zdroj: https://www.gcelakovice.cz/dokumenty/2019_2020_vyrocní_zprava.pdf)

Škola sídlí v budově ve vlastnictví města Čelákovice v 3. nadzemním podlaží, kde je i ZŠ.

(Podobná situace jako v Příbrami, zřizovatel platí městu nájem).